

Hoger Bedrijfsdiploma (HBd)

NIEUWS-brief

NUMMER 1

24 februari 2015

Het Hoger Bedrijfsdiploma (afgekort: HBd) is een nieuw type beroepsgerichte scholingskwalificatie, waarbij de opleiding (in deeltijd) anderhalf tot twee jaar duurt en een eindniveau kent dat kan worden gepositioneerd op niveau 5 van het Nederlandse raamwerk.

Het gaat bij het HBd om programma's die in nauw overleg tussen werkveld en onderwijs, dus tussen vragers en aanbieders, worden samengesteld en verzorgd. Daardoor kan met een HBd actueel worden ingespeeld op de behoefte aan scholing op dit niveau, met een gerichte afstemming op functies en de daarvoor vereiste kennis en competenties.

Via het HBd-register, beheerd door de Leido Academy, wordt in de komende jaren per sector een breed aanbod opgebouwd. De daaraan gekoppelde erkenning heeft daarmee een meerwaarde voor zowel de werkgever en de werknemer alsmede degenen die door het behalen van een diploma met het HBd-keurmerk een volgende stap kunnen zetten binnen hun loopbaan.

Inleiding

Het Hoger Bedrijfsdiploma, het HBd, is sinds 1 februari van dit jaar 'op de markt'. In de afgelopen twee jaar is door een brede expertgroep gewerkt aan dit type kwalificatie waarvan het eindniveau kan worden gepositioneerd op niveau 5 van het Nederlandse Kwalificatieraamwerk (NLQF en daarmee ook van het EQF). Het gaat om programma's die 1,5 tot 2 jaar scholing vragen in een deeltijdse vorm of een daarvan af te leiden voltijds format.

In deze eerste nieuwsbrief gaan we in op een aantal aspecten van het HBd. Maar wilt u meteen meer weten van wat er achter deze kwalificatie steekt, kijk dan op www.hogerbedrijfsdiploma.nl. Daar vindt u uitgesplitst per doelgroep een aantal achtergronddocumenten.

Daarnaast doen we de sterke aanbeveling in het geval u zich ziet als een mogelijke aanbieder van een HBd-opleiding, een afspraak te maken met het HBd-team, via het sturen van een mail naar hbd@leido.nl. Daarin vermeldt u de volgende gegevens: naam instelling, naam contactpersoon, e-mailadres en telefoonnummer.

Waarom het HBd...

Er zijn erg veel mogelijkheden voor bedrijven en organisaties om hun werknemers te scholen. Uiteraard zijn er de zgn. formele opleidingen die binnen het mbo, hbo en wo worden aangeboden, met een erkenning vanuit de overheid. Daarbij kennen we bekostigde en private instellingen die op hun geheel eigen wijze de arbeidsmarkt kunnen bedienen. Dat het in de praktijk lastig is, zeker in het hoger onderwijs, blijkt uit de analyses van de commissie onder voorzitterschap van Rinnooy Kan die een advies aan de overheid heeft uitgebracht over het 'levenlang leren' en specifiek het deeltijdse onderwijs.

NLQF

Daarnaast kennen aanbieders en vragers van andere (niet-formele) opleidingen en kwalificaties sinds 2010 de mogelijkheid meer status aan dit aanbod te geven door ze te laten inschalen in het NLQF. Dat kent – net als het Europese raamwerk – een achttal niveaus waarvan is af te leiden waarop de bijbehorende kwalificatie valt te positioneren. Zo bevindt de Associate degree (Ad) zich op niveau 5, om een voorbeeld te geven.

Geen 'nummer'

Echter, het koppelen van een 'nummer' aan een opleiding lijkt (nog) niet altijd een duidelijke meerwaarde te hebben voor werkgevers, en wordt in dat geval gezien als 'te onduidelijk' voor de doelgroep. Dat kan onder meer te maken hebben met een lage behoefte in ons land aan een internationale vergelijking met andere opleidingen. Maar mogelijk speelt ook een rol het gewend zijn aan reguliere opleidingen: mbo, hbo, wo, dan wel het inzetten van korte opleidingen via de private onderwijsmarkt met de naam en status van de aanbieder als belangrijke argumenten.

Type

Er is dus ruimte in het onderwijssysteem voor een nieuw type opleiding, in dit geval op niveau 5. Het HBd kan worden geplaatst tussen de pure bedrijfsopleidingen en de Associate degree. Het biedt de mogelijkheid aan aanbieders om een typerende naam te koppelen aan allerlei trajecten die een substantiële omvang kennen. Dergelijke scholing verhoogt de kans om een forse, brede en functiegerichte stap te zetten in de loopbaan.

Internationaal

Deze ontwikkeling sluit overigens aan bij hetgeen in andere landen valt te constateren. In de UK bestaat al lang de situatie met aan de ene kant het formele hoger onderwijsdiploma leidend tot de Foundation Degree en aan de andere kant het zelfstandige tweejarige programma dat opleidt tot het Higher National Diploma. Ook in Finland is recentelijk de aanzet gegeven voor een dergelijke scholing, sterk gericht op werkenden, met het 'Diploma of Higher Education' als resultaat.

Wel is te zien dat de aanbieders variëren van Colleges, Polytechnic, private instellingen tot Universities of Applied Sciences, en dat de context sterk afhankelijk is van de doelgroep. Maar juist deze flexibiliteit op een bepaald niveau, gebruikmakend van verschillende types kwalificaties, is het aantrekkelijke van deze ontwikkeling.

Wat is het Hoger Bedrijfsdiploma...

Aan het begin van deze nieuwsbrief is een korte beschrijving gegeven van hetgeen onder het type HBd kan worden verstaan. Vervolgens kan er zonder veel moeite een flink nummer worden gevuld met aanvullende informatie, met allerlei details. Daarom is het advies om doelgericht te kijken op www.hogerbedrijfsdiploma.nl, naar de stukken die we zodanig hebben geordend dat snel kan worden achterhaald wat de belangrijkste 'kaders' zijn.

Kenmerken

Om u een idee te geven van wat de belangrijkste kenmerken van het HBd zijn, hier een lijstje:

1. De studielast van een HBd-programma kent een substantiële omvang, zich daarmee onderscheidend van korte, doelgerichte bedrijfsopleidingen. Daarbij dient te worden gedacht aan een studielast die vergelijkbaar is met een reguliere opleiding die anderhalf tot twee jaar aan studie vraagt.
2. De vorm waarin de opleiding wordt aangeboden is uiteraard aan de instelling in nauwe afstemming met de branche, op basis van de vraag vanuit het betrokken bedrijfsleven naar een HBd-opleiding.
3. Elke groep HBd-opleidingen kent een zgn. landelijke Sectorale Overlegcommissie, met experts uit het werkveld en de aanbieders, die elk jaar beoordeelt of een HBd-opleiding nog voldoet aan de criteria. Aanpassingen waarom het werkveld vraagt, worden op die wijze verwerkt in de opleidingen.
4. Het HBd wordt verzorgd door de private sector en kent derhalve geen mogelijkheid voor bekostiging door de overheid, maar kan daardoor wel flexibeler en meer op maat dan een Ad-programma worden aangeboden.

Positionering

Bij het HBd gaat het om opleidingen en scholingsprogramma's die op een bepaalde wijze kunnen worden neergezet en vervolgens worden beoordeeld. Om deze positionering transparant te laten geschieden en het voor eventuele aanbieders duidelijk te laten zijn hoe een onderwijskwalificatie

in het HBd-register kan worden opgenomen, is daartoe een overzicht van de mogelijkheden opgesteld. We geven hier het overzicht, maar voor de toelichting wordt verwezen naar het document 'Opleidingen en HBd worden - wat is mogelijk', te vinden op de HBd-website.

De volgende opties voor de erkenning zijn de belangrijkste, als het gaat om de inrichting van het HBd-programma:

1	Reeds ingeschaald door NCP op 5 van NLQF, minimaal 90 studiepunten
2	Minimaal 90 studiepunten van een bestaande Ad, als een deelverzameling ervan
3	Programma dat bestaat uit 120 studiepunten, waarvan minimaal 70 van een bestaande Ad
4	Minimaal 90 (relevante) studiepunten van een bestaande Bachelor
5	Een programma van 120 studiepunten waarvan minimaal 70 van een bestaande Bachelor
6	Een programma, opgebouwd uit meerdere door branches erkende certificaten

Het beoordelen van optie 6 vraagt hiervan de meeste tijd, gezien de onderbouwing die hierbij wordt gevraagd, maar ook voor de andere constructies is een sluitende bewijslast noodzakelijk. De kwaliteit van een HBd dient geen discussie op te roepen, vanwege de waarde die eraan door het werkveld wordt gehecht.

Wat maakt het HBd interessant...

Hier een aantal aspecten van het in de markt zetten van een HBd-opleiding – dus het gaat dan om de aanbieders ervan, en de instellingen die daarover aan het nadenken zijn:

- Een Ad wordt om de zes jaar beoordeeld op actuele zaken door de NVAO. Voor een opleiding op niveau 5 is dat elke vijf jaar door het Nationaal Coördinatie Punt (NLQF) en voor het keurmerk HBd gebeurt het bovendien ieder jaar op de inhoudelijke aansluiting op de behoefte van de arbeidsmarkt via het HBd-register...
- Voor de erkenning en het verkrijgen van het keurmerk kent het HBd een veel korter traject dan de Ad...
- Een HBd wordt specifiek op kwaliteit beoordeeld door vakgenoten en experts, met een branche-erkenning, binnen het eigen werkveld...
- Een HBd kan qua vormgeving en verzorging flexibel worden aangepast aan de wensen van bedrijven die hun werknemers deze opleiding willen laten volgen...
- Een HBd kan op elke locatie worden aangeboden, in overleg met degenen die de studie gaan volgen...
- Een HBd kan zijn opgebouwd uit stukken die op zichzelf een certificaat opleveren (het Hoger Bedrijfscertificaat, waar we in de volgende nieuwsbrief op zullen terugkomen)...
- Omdat HBd's sterk aan functies zijn gekoppeld, zullen er zonder meer mogelijkheden zijn om vrijstellingen te verkrijgen op basis van werkervaring en eerder gevolgde cursussen...
- Aanbieders van gelijke resp. vergelijkbare HBd's kunnen voor bepaalde onderdelen samenwerken bij de inrichting van de examens...
- Aanbieders van HBd's kunnen private (delen van) hogescholen zijn, mbo-instellingen, private organisaties, branches, beroepsverenigingen...

Tenslotte

Met deze eerste nieuwsbrief geven we de eerste aanzet tot de bekendmaking van het HBd. In de afgelopen twee jaar zijn er diverse bijeenkomsten geweest waarbij in diverse settings van gedachten is gewisseld over wat de beste vormgeving ervan is. Wat er nu is en op de website is te vinden, is daarvan het resultaat: een type opleiding dat kan rekenen op een stevig draagvlak en met goede kansen om zich een plek te verwerven in ons onderwijssysteem.

In de volgende nieuwsbrief – die we nog algemeen zullen verspreiden en daarna gericht onder de groep die zich daarvoor aanmeldt – zal een aankondiging komen te staan voor een aantal bijeenkomsten, zowel landelijk als regionaal.

